

UPOZORENJE STRUČNJAKA IZ UPRAVE ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE BIH

Odlazak ljudi smanjuje i potrošnju

FOTO EPA OLIVER WEIKEN

SVE
EKONOMSKE
PROJEKCIJE
POLJULJANE ZBOG
ODLASKA „TRBUHOM
ZA KRUIHOM“

TIJANA GRUJIĆ

Masovan odlazak stanovništva može da prouzrokuje smanjenje oporezive potrošnje, koju su nezaposleni građani koji napuštaju BiH finansirali dohodcima iz sive ekonomije ili iz doznaka iz inostranstva, kao i potrošnje radno aktivnih osoba koje napuštaju BiH, čiji će se dohodak zbog seljenja porodica trošiti izvan BiH.

Na to su upozorili stručnjaci Odeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje, čime su jasno poručili da se ova činjenica mora uobzirirati prilikom ekonomskih projekcija.

Osim toga, pojava eksternih šokova u vidu rasta cene nafte i derivata na svetskom tržištu izvan sadašnjih očekivanja, kako ističu, pogodiće tržište derivata u BiH i negativno će se odraziti na potrošnju derivata. To automatski znači i manje prihode od akciza na derivate

i putarine iz cene naftnih derivata.

U ovom Odeljenju su napravili projekcije indirektnih prihoda do 2021. godine, uz poseban osvrt na akcize na

duvanske preradevine

- Jačanje crnog tržišta duvanskih preradevina, uzrokovano bržim rastom poreskog opterećenja cigareta u BiH u odnosu na zemlje u okruženju, može da ugrozi projekcije prihoda od akciza na cigarete - navode u Odeljenju za makroekonomske analize. Takođe, slabljene regionalne poreske konkurentnosti zbog pogoršanja politike indirektnih poreza u BiH u smislu rasta specifične akcize na duvanske preradevine dovešće do smanjenja eksterne potražnje (pogranične, tranzitne

i turističke).

Kako navode, naplata ukupnih prihoda od akciza determinisana je naplatom akciza na duvanske preradevine, budući da one imaju najveći udeo u naplaćenim akcizama. U prvom kvartalu ove godine ostvaren je rast akciza od 9,6 odsto u odnosu na isti period lani.

- Razlog je odlaganje povećanja maloprodajnih cena cigareta koje je bilo uobičajeno u ranijim godinama nakon povećanja akciza na cigarete početkom godine. Odlaganje prevajivanja dodatnog poreskog tereta na maloprodajne cene je donelo rast prodaje cigareta, a time i povećanje prihoda - kažu u Odeljenju za makroekonomske analize UIO BiH.

Međutim, period u kojem su duvanske kompanije snosile većinu dodatnog poreskog tereta svoje do-

biti je trajalo kraće nego u 2017. godini. Pad potrošnje meren brojem izdatih markica

kod domaćih cigareta eskalirao je već u martu, da bi se tokom godine konstantno pogoršavao. - Evidentno je da je domaća duvanska industrija izgubila čak 38,8 odsto prodaje za devet meseci. - S druge strane, pozitivni trendovi u potrošnji uvoznih cigareta iz prvih meseci su nastavljeni i u drugom kvartalu, ali sa nižim stopama rasta, čime su značajno kompenzovani gubici akciza na domaćim cigaretama - kažu u Odeljenju za makroekonomsku analizu.

Međutim, u trećem kvartalu je značajno smanjeno povlačenje akciznih markica od strane uvoznika, tako da je na nivou devet meseci prodaja, izražena brojem izdatih markica, bila 0,6 odsto manja nego u istom periodu

2017. godine.

Navedeni trendovi rezultirali su padom prihoda od akciza u trećem kvartalu od 15,8 odsto.

Upravni odbor UIO BiH je prošlog meseca odlučio od 1. januara 2019. godine minimalna akciza na cigarete iznosi 2,86 KM, umsto dosadašnjih 2,60 KM po kutiji, dok će akciza na duvan biti 114,40 KM po kilogramu, umesto dosadašnjih 104 KM.

Sa druge strane, specifična akciza na cigarete u narednoj godini treba da iznosi 1,60 KM po kutiji cigareta, umesto dosadašnjih 1,50 KM.

Inače, od 2011. do 2017. godine analize su pokazale da je akciza na duvan porasla za čak 105 odsto, a državni prihodi svega deset odsto. Svi ovi pokazatelji dokazuju da su se potrošači u BiH okrenuli crnom tržištu u nemogućnosti da priušte oporezive legalne cigarete.

MORATORIJUM

Planirano je da se u BiH tri godine stavi moratorijum na akcize na cigarete i duvan, a počevši od 2020. godine. Neke nezvanične procene pokazuju kako je BiH od 2012. godine izgubila čak 600 do 700 miliona KM budžetskih prihoda zbog prevelikog opterećenja na duvan i rasta crnog tržišta. Povećanje akciza je zasnovano na zakonskim odredbama koje se pozivaju na direktive EU.

BiH prvi put na „Swiss Travel Day“

Bosna i Hercegovina po prvi put učestvovala je na „Swiss Travel Day“ u Cirihiu, koji je najznačajniji događaj turističke branše u Švajcarskoj i ujedno glavna platforma za švajcarski outgoing - turizam sa glavnim fokusom na B2B.

Prvi nastup Bosne i Hercegovine na „Swiss Travel Dayu“ je iniciran od strane udruženja i-dijaspora u okviru inicijative i-platform

- Dijaspore za razvoj Bosne i Hercegovine i organizovan je u saradnji sa Spoljnotrgovinskom komorom BiH, Privrednom komorom RS i kompanijom „See Investment Solutions“. Glavni ciljevi ove inicijative su unapređenje ekonomske saradnje, promocija BiH kao turističke destinacije kao i predstavljanje usluga turističkih agencija iz BiH na tržištu Švajcarske. Deset turističkih agencija iz

BiH su na štandu predstavile svoje usluge i iskoristile mogućnost da stupe u direktni kontakt sa potencijalnim švajcarskim partnerima i glavnim akterima švajcarske turističke branše. Na samom „Swiss Travel Dayu“ održana je i posebna medijska konferencija na kojoj su potencijalni BiH kao turističke destinacije bili predstavljeni široj publici. Edin Dacić, član Upravnog odbora udruženja

i-dijaspora i predsednik UO fabrike nameštaja „Standard AD“ u Prnjavoru, rekao je da je glavni cilj učešća BiH na „Swiss Travel Dayu“ predstavljanje BiH kao turističke destinacije i uspostavljanje inicijalnog kontakta između turističkih agencija iz BiH sa potencijalnim švajcarskim partnerima.

Stand BiH posetio i ambasador BiH u Švajcarskoj Anđelko Grahovac.